

TEMPS ERA TEMPS

El turisme ebrenc

Ha quedat endarrere la disbauxa de la tortosina Festa del Renaixement; ara, les properes setmanes, l'activitat d'esbarjo es concreta en les festes patronals de bona part dels municipis del territori que arriben a assolir una projecció més enllà de les Terres de l'Ebre per la singularitat d'alguns dels espectacles relacionats amb els bous. Més enllà de la presència de forasters, les festes tenen un component familiar per la presència de vilatans residents a altres indrets.

Josep Bayerri Raga
periodista

Durant els anys seixanta, a excepció del reclat de les grans ciutats i els llocs històrics, el concepte de turisme s'identificava amb les vacances d'estiu, el litoral i la costa —especialment la façana mediterrània—, i el protagonitzava la presència d'estrangers, majoritàriament francesos. Les onades de visitants van arribar a modificar substancialment els hàbits de la mateixa població local i, segons els sociòlegs, van afectar l'equilibri que el règim franquista havia imposat al país. Les Terres de l'Ebre eren territori de pas, amb el coll de botella que representava la carretera general entre l'Hospitalet i l'Ampolla, que limitava la rebuda de visitants de l'àrea de Barcelona. Les referències turístiques es vinculaven a la promoció de Salou i Tarragona amb la marca de Costa Daurada que formalment aplegava tot el litoral de la província imponent. Tot va començar a canviar amb la construcció d'una nova carretera que evitava el pas pel Perelló (1968),

avui AP-7. La facilitat d'accés significà que durant els caps de setmana d'estiu augmentés la presència massiva de visitants de l'àrea de Barcelona.

Fou als inicis dels vuitanta, amb les propostes emanades del Consell Intercomarcal de les Terres de l'Ebre, que es va començar a promoure una marca turística de l'Ebre diferenciada de la Costa Daurada. El procés no va ser fàcil, atès que alguns sectors vinculats amb el turisme volien mantenir el lligam amb la marca tarragonina per entendre que potenciava el seu mercat; avui encara l'hoteleria ebrenc forma part de l'associació d'abast provincial. El primer pas fou impulsar la denominació Costa de l'Ebre per referir-se a la façana marítima entre el cap de terme —la nuclear de Vandellòs, per entendre'ns— i el riu Sénia. La Costa de l'Ebre es corresponia lògicament a l'àrea afectada per la desembocadura del riu amb el Delta com a centre. Prompte es va constatar que la relació entre la pesca, la restauració i el turisme esdevenia un element cabdal per a prestigiar la marca pròpia, com així va ser.

Ja al segle XXI entrà amb força l'o-

ferta del turisme d'interior a la Terra Alta, el Matarranya i la cursa del riu des de Mequinensa a Tortosa; viles com Calaceit, Val-de-roures, Horta de Sant Joan, Gandesa i Miravet, entre altres, foren noves destinacions. La creació de la via verda de l'antic Val de Zafan fou un element cabdal per consolidar els nous projectes de turisme de naturalesa. La seva perllongació del camí natural des de Tortosa —per la dreta de l'Ebre fins a la Ràpita, i per l'esquerra fins a la desembocadura del riu— completarà un nou model de turisme natural amb els referents immediats dels parcs naturals dels Ports i del Delta de l'Ebre i la consideració per a tot el territori de reserva de la biosfera tutelada per la UNESCO.

En promoure's els primers estudis universitaris a Tortosa per la Fundació Doctor Manyà (1997), es va apostar per una escola d'administració que impartís també la titulació de turisme. Els estudis d'administració van quallar en crear-se el Campus Terres de l'Ebre de la Universitat Rovira i Virgili (2005), i avui és una de les titulacions que ofereix. Al con-

La via verda de Tortosa al Matarranya i la futura doble perllongació a la Ràpita i l'illa Buda visualitzen el model de turisme de naturalesa per a les Terres de l'Ebre.

trari, la proposta d'estudis turístics va decaure i no se n'ha parlat més. El mateix any es creava l'escola de cuina adscrita a l'aleshores Institut Joaquim Bau, avui IES Dertosa. El seu desplegament, tot i ser important, no ha arribat on es preveia, a l'espera de la construcció d'un edifici i instal·lacions pròpies, per manca d'accions tant de l'Ajuntament de Tortosa com de la Generalitat. La implantació d'un grau universitari en turisme i els estudis professionals d'hoteleria i turisme a una nova escola, serien elements clau per a la formació i l'especialització i la consolidació del model propi de turisme

de les Terres de l'Ebre.

Tot plegat fa necessari la disponibilitat d'una agència de turisme de les Terres de l'Ebre. És cert que actualment la Diputació ja exerceix una tasca de promoció mitjançant el Patronat de Turisme provincial, sovint presidit per polítics ebrencs, però la diferència de models entre el turisme de masses tarragoní i el turisme selectiu ebrenc obliga que els projectes es plantegen des d'òptiques diferents. L'Institut per al Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre, amb el seu Consell Econòmic, i la delegació regional del Govern la Generalitat tenen quelcom a dir. ■